

فصل دوم

کلیاتی درباره ی

قوانین و مقررات آموزشی

تهیه کننده : شهناز محمودزاده

به نام یکتا خالق
هستی بخش

اهمیت و ضرورت توجه به قوانین و مقررات آموزشی

- یکی از عوامل مشترک و مؤثر در انواع مدیریتها و کلیه رشته های مدیریت **وجود قوانین و مقررات** مناسب و رعایت آنها در هر سازمان است.
- اجرای عدالت در سازمانها و نجات یافتن از روابط عاطفی و اعمال نفوذ در تصمیم گیریها مستلزم وجود ضوابط و تدوین مقررات لازم است.
- آگاهی مدیران و معلمان از قوانین و مقررات آموزشی ضروری است زیرا موجب می شود نسبت به حقوق و مزایای معنوی و مادی خود و دیگران در زمینه تعلیم و تربیت واقف گردیده برای انجام وظایف خود در زمینه های اداری و آموزشی موفقیت بیشتری کسب کنند.

منابع قوانین و مقررات آموزشی

- 1) حقوق انسانی و جایگاه آن در قوانین الهی
- 2) قراردادهای بین المللی
- 3) قانون اساسی
- 4) قوانین عادی
- 5) تصویب نامه
- 6) اساسنامه
- 7) آیین نامه
- 8) بخشنامه
- 9) دستورهای فردی

1 - حقوق انسانی

چون انسان موجودی اجتماعی است و برای رفع نیازهای خود ناگزیر باید با دیگران زندگی کند و از امکانات و کمک های افراد دیگر بهره مند گردد و خود او نیز در رفع نیازهای دیگران اقدام بکند ← پس هر انسانی

در زندگی اجتماعی دارای حقوقی است که این حقوق ناشی از نیازهای اساسی و فطری اوست و ارضای این نیازها لازمه ارتقاء و رشد معنوی و مادی و تکامل وی است.

تعریف حقوق انسانی

- حقوق انسانی در واقع امتیازی است که به شخص (حقیقی یا حقوقی) داده می شود و دیگران ملزم به رعایت آن هستند.

• از جمله حقوق انسانی ؛

حق برخورداری از تعلیم و تربیت

است که در ادیان الهی و مکتبهای

مختلف مورد توجه قرار گرفته است .

حقوق مورد توجه در نظام حقوقی اسلام

- حقوق افراد نسبت به هم
- حقوق پدر و مادر نسبت به فرزندان
- حقوق فرزندان نسبت به والدین
- حقوق فرد نسبت به دولت
- حقوق حکومت نسبت به فرد

...

2- قرار دادهای بین المللی

- همان گونه که هر فردی در خانواده و جامعه خویش حقوق دارد و موظف به رعایت حقوق دیگران است افراد هر کشوری در بعد جهانی و نسبت به کشورهای دیگر نیز ملزم به رعایت حقوق، قرار دادهای و عهدنامه های رسمی می باشد.
- **اعلامیه حقوق بشر** یک سند رسمی و معتبر است که بیان کننده حقوق انسانها در زمینه های گوناگون اجتماعی است
از جمله: آموزش و پرورش

3 - قانون اساسی

• معنی لغوی قانون : رسم ، قاعده ، روش ، آیین

قانون اساسی

قانون عادی

• انواع قانون :

• **قانون اساسی** مجموعه قواعدی است که مربوط به تشکیلات سیاسی کشور ، حدود و قدرت آنها و تقسیم قدرت میان آنها و اصول حقوق افراد ملت و رابطه کلی دولت و مردم است ؛
هریک از قواعد و مقررات اساسی را یک **اصل** می گویند.

4- قوانین عادی

- قانون در علم حقوق به معنی :
قاعده‌ای است که مقامات صلاحیتدار وضع و ابلاغ می‌کنند و این قاعده متضمن مصلحت مردم و برای همه لازم‌الاتباع است.
- امروزه اجرای قوانین در هر زمینه مورد درخواست مردم است.
- قوانین هر جامعه از جمله قوانین آموزش و پرورش بیان‌کننده حقوق و پاسخ‌دهنده به نیازهای عمومی حال و آینده و دربرگیرنده همه مصالح اجتماعی و انتظارات مردم خواهد بود.

5- تصویب نامه

- **در اصطلاح حقوق اداری ؛** یکی از تصمیمات کلی و مهم مقامات صالح سیاسی و اداری کشور است و همانند قانون ، جنبه آمرانه دارد .
- **در معنی اخص ؛** سندی رسمی است و در بردارنده تصمیمی که هیأت وزیران به حکم قانون و طبق مسئولیتی که در اداره کشور دارند اتخاذ می کنند .
- هیچ تصویب نامه ای نمی تواند برخلاف قانون صورت گیرد .
- موضوع تصویب نامه ها :

اداری - استخدامی - مالی - تدارکاتی

6- اساسنامه

- ستون مقررات هر تأسیس حقوقی را اساسنامه می نامند.
- سندی رسمی است که ؛

هدف، اصول، ارکان، شرایط اعضا و طرز کار یک سازمان را معین می سازد.

- ایجاد مؤسسه حقوقی مانند مؤسسات آموزشی، شرکتهای مختلف و انجمنهای خیریه ، مستلزم داشتن **اساسنامه** است.

- اساسنامه های مؤسسات آموزشی تا پایان دوره متوسطه باید به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش برسد.

- اساسنامه مؤسسات آموزشی دوره های آموزش عالی ، معمولاً در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب می رسد.

7- آیین نامه

- آیین نامه از معتبرترین دستورالعملهاست، که مانند قانون و تصویبنامه، یک دستور عام و کلی است و معمولاً از طرف مراجع صلاحیتدار در مورد موضوع معین صادر می شود.
- در قدیم آیین نامه را **نظام نامه** می گفتند.
- **هدف صدور آیین نامه: روشن ساختن معنا و مراحل اجرایی یک قانون؛** زیرا قانون گذاران تمام جزئیات اجرایی یک قانون را نمی توانند پیش بینی کنند.
- آیین نامه مانند سایر اسناد رسمی، ایجاد حق و تکلیف می کند و اجرای آن برای مقامات اداری، آموزشی و مردم الزامی است. مگر آنکه مفاد آن خلاف قانون اساسی و عادی باشد.

- مهمترین مرجع تصویب کننده آیین نامه های مختلف آموزشی ؛ شورای عالی آموزش و پرورش است.

- شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز از مراجع مهم تصویب آیین نامه های آموزشی مربوط به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی است.

8- بخشنامه

- بخشنامه شامل مقررات و دستوراتی است که از طرف مقامات بالاتر خطاب به مقامات و کارکنان زیردست براساس سلسله مراتب اداری صادر می شود.
- **هدف** اساسی از صدور بخشنامه ، **ارشاد و راهنمایی** مقامات پایین تر از طرف مقامات بالاتر و **ایجاد هماهنگی در اجرای مفاد** قانون، تصویب نامه، اساسنامه و آیین نامه است.
- بخشنامه علاوه بر **جنبه آموزشی و فرهنگی** مانند سایر مقررات اداری، **جنبه امری و دستوری** نیز دارد.

9- دستورهای فردی

- در سازمانهای اداری و آموزشی هر مقام، به طور موردی در خصوص هر یک از کارکنان زیر نظر خود می تواند دستوری صادر کند که به آن **دستور فردی** می گویند.
- دستورات باید در راستای قوانین و مقررات باشد و اجرای آنها در چهارچوب ضوابط تعیین شده نیز الزامی است.

پرسش :

- ۱- دلایل ضرورت و اهمیت قوانین و مقررات آموزشی را توضیح دهید .
- ۲- منابع قوانین و مقررات آموزشی را نام ببرید و درباره هر کدام توضیح دهید .
- ۳- مراجع تصویب قوانین و مقررات آموزشی را شناسایی کنید .

نگاه خدا بدرقه راهتان باد .